

Wioletta Nawrot

EMISJA AKCJI W POLSCE W NOWEJ EUROPEJSKIEJ PERSPEKTYWIE

Jednolity rynek papierów
wartościowych w Unii Europejskiej

Rozdział 3.

Rynek papierów wartościowych w Polsce w świetle rozwiązań europejskich

 CEDEWU.PL

WYDAWNICTWA FACHOWE

 CEDEWU.PL

Recenzent: prof. zw. dr hab. Leokadia Oręziak

Wioletta Nawrot jest stypendystką Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej

© Copyright do wydania polskiego CeDeWu Sp. z o.o.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Zabronione jest kopiowanie, przetwarzanie i rozpowszechnianie w jakimkolwiek celu oraz postaci bez pisemnej zgody autora i wydawcy.

Wydawnictwo CeDeWu oraz autor dołożyli wszelkich starań, aby treści zawarte w niniejszej publikacji były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak odpowiedzialności za ich wykorzystanie ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw autorskich oraz za skutki działań wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Projekt okładki: Agnieszka Natalia Bury

Opracowanie redakcyjne i DTP: CeDeWu Sp. z o.o.

Wydanie I papierowe, Warszawa 2006

ISBN 978-83-60089-32-3

EAN 9788360089323

Wydanie I elektroniczne, Warszawa 2014

ISBN 978-83-7941-161-0 (Rozdział 3)

Wydawca: CeDeWu Sp. z o.o.

00-680 Warszawa, ul. Żurawia 47/49

e-mail: cedewu@cedewu.pl

Redakcja wydawnictwa: (4822) 374 90 20 lub 22

Faks: (4822) 827 38 89

Księgarnia Ekonomiczna

00-680 Warszawa, ul. Żurawia 47

Tel.: (4822) 396 15 00...01

Faks: (4822) 827 38 89

Ekonomiczna Księgarnia Internetowa

www.cedewu.pl

www.4books.pl

Made in Poland

Spis treści

Słowo wstępne	7
Wprowadzenie	9
Rozdział 1	
Integracja rynków papierów wartościowych w Unii Europejskiej	11
1.1. Historia integracji rynków papierów wartościowych w Europie.....	11
1.2. Rynek papierów wartościowych Unii Europejskiej w świetle Strategii Lizbońskiej.....	12
1.3. <i>Financial Services Action Plan</i>	14
1.4. Zmiany w procesie regulacyjnym UE w zakresie rynków papierów wartościowych	15
1.4.1. Potrzeba zmian w procesie stanowienia prawa na rynku walorów UE	15
1.4.2. Prace nad nowym systemem regulacyjnym	16
Rozdział 2	
Jednolity rynek papierów wartościowych Unii Europejskiej	23
2.1. Stanowienie prawa na rynku papierów wartościowych UE według rekomendacji Komitetu Lamfalussy'ego	23
2.2. Uregulowanie rynku papierów wartościowych w UE – stan obecny	25
2.2.1. Dyrektywa w sprawie informacji poufnych i manipulacji na rynku	26
2.2.2. Dyrektywa w sprawie prospektu emisyjnego	27
2.2.3. Dyrektywa w sprawie rynków instrumentów finansowych	29
2.2.4. Dyrektywa w sprawie harmonizacji obowiązków przejrzystości dla emitentów	31
2.3. Implementacja nowych rozwiązań prawnych w krajach członkowskich UE	32
2.3.1. Terminarz wdrażania zasad europejskich do narodowego prawodawstwa	32
2.3.2. Zaawansowanie prac implementacyjnych	33

Rozdział 3

Rynek papierów wartościowych w Polsce w świetle rozwiązań europejskich 37

3.1. Konstrukcja polskiego rynku papierów wartościowych.	37
3.1.1. Struktura polskiego rynku papierów wartościowych.	37
3.1.2. Uczestnicy rynku papierów wartościowych w Polsce	40
3.1.3. Instytucje organizujące i nadzorujące rynek walorów w Polsce	42
3.2. Dotychczasowe osiągnięcia oraz niekorzystne zjawiska na polskim rynku papierów wartościowych.	49
3.3. Rynek walorów w Polsce jako część jednolitego rynku papierów wartościowych Unii Europejskiej	59
3.3.1. Rynek papierów wartościowych w Polsce na tle rynków europejskich. . .	59
3.3.2. Prace nad dostosowaniem polskiego prawa do wymogów UE.	62
3.3.3. Uregulowanie rynku papierów wartościowych w Polsce w ramach prawnych Unii Europejskiej	65

Rozdział 4

Spółka akcyjna i akcje 75

4.1. Spółka akcyjna	75
4.1.1. Powstanie spółki akcyjnej	75
4.1.2. Prawa i obowiązki akcjonariuszy spółki	76
4.1.3. Podwyższenie i obniżenie kapitału zakładowego w spółce akcyjnej	79
4.2. Akcje	81
4.2.1. Akcje jako instrument finansowania firm	81
4.2.2. Rodzaje akcji	82
4.2.3. Koszt pozyskania kapitału w formie akcji	85
4.3. Status spółki publicznej	89

Rozdział 5

Emisja akcji na publicznym rynku papierów wartościowych 91

5.1. Prace poprzedzające ofertę publiczną akcji	92
5.2. Uchwała o podwyższeniu kapitału spółki w drodze oferty publicznej.	99
5.3. Przygotowanie i zatwierdzenie prospektu emisyjnego.	100
5.3.1. Wybór wariantu prospektu emisyjnego	102
5.3.2. Zawartość prospektu emisyjnego.	102
5.3.3. Procedura zatwierdzenia prospektu emisyjnego	104
5.4. Publiczne proponowanie nabycia akcji	106
5.4.1. Publikacja i udostępnienie do publicznej wiadomości prospektu emisyjnego.	106

5.4.2. Promocja emisji akcji	107
5.4.3. Ustalenie ostatecznej ceny emisyjnej	109
5.4.4. Umowa o subemisję	110
5.4.5. Publiczna subskrypcja i przydział akcji	110
5.5. Wpis do ewidencji papierów wartościowych w KPWiG	112
5.6. Rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki	113
5.7. Opłaty pobierane przez KPWiG	114

Rozdział 6

Wprowadzenie akcji do obrotu na rynku regulowanym	115
6.1. Rejestracja akcji w KDPW	116
6.2. Dopuszczenie akcji do obrotu giełdowego.	118
6.3. Wprowadzenie praw do nowych akcji do obrotu giełdowego	122
6.4. Procedura wprowadzenia akcji do obrotu giełdowego	123
6.5. Opłaty na rzecz giełdy.	125

Rozdział 7

Publiczna emisja akcji i ich wprowadzenie do obrotu giełdowego	
krok po kroku – podsumowanie	129

Rozdział 8

Funkcjonowanie spółki publicznej	133
8.1. Obowiązki informacyjne emitentów	133
8.1.1. Raporty bieżące	134
8.1.2. Raporty okresowe	136
8.2. Prawa i obowiązki akcjonariuszy spółki publicznej.	140
8.3. Opłaty bieżące ponoszone przez emitentów akcji	142
8.4. Ład korporacyjny w spółkach publicznych	144
8.4.1. <i>Corporate Governance</i> – tendencje światowe	144
8.4.2. „Dobre praktyki w spółkach publicznych 2005”.	145
8.4.3. Oświadczenie emitenta o przestrzeganiu zasad ładu korporacyjnego	152
8.5. Zawieszenie obrotu i wykluczenie akcji z obrotu giełdowego	154

Rozdział 9

Jednolity paszport europejski dla emitentów akcji	155
9.1. Istota jednolitego paszportu europejskiego dla emitentów akcji	155
9.2. Emisja oraz wprowadzenie na GPW akcji spółek zagranicznych	156
9.3. Zasady emisji i wprowadzania akcji polskich spółek na rynki UE.	158

Rozdział 10

Korzyści i negatywne aspekty publicznej emisji oraz wprowadzenia akcji do obrotu giełdowego, w nowej, europejskiej perspektywie 161

10.1. Pozytywne aspekty publicznej emisji akcji i ich wprowadzenia do obrotu giełdowego	161
10.1.1. Większy dostęp do nowych funduszy kapitałowych	162
10.1.2. Efekty marketingowe	164
10.1.3. Poprawa płynności posiadanych przez akcjonariuszy walorów	165
10.1.4. Realizacja strategii rozwoju spółki poprzez nabycie lub połączenie się z firmą notowaną na giełdzie	166
10.1.5. Zmiany w sposobie zarządzania firmą	167
10.2. Obawy związane z publiczną emisją akcji i ich wprowadzeniem do obrotu giełdowego	167
10.2.1. Konieczność poniesienia nakładów na przygotowanie i przeprowadzenie emisji	168
10.2.2. Stosunkowo wysoki koszt pozyskania kapitału w drodze emisji akcji	170
10.2.3. Konieczność spełnienia wymogów informacyjnych	170
10.2.4. Ryzyko przejęcia kontroli nad firmą	171
10.2.5. Ryzyko niepowodzenia emisji	171
10.3. Efekty płynące z „upublicznienia” spółki, w kontekście włączenia się rynku krajowego w jednolity rynek papierów wartościowych UE	172
10.3.1. Korzyści dla emitentów z uwzględnieniem zalet i wad integracji europejskiej	172
10.3.2. Negatywne aspekty przyjęcia statusu „spółki publicznej” na tle integracji rynków papierów wartościowych UE	174
10.4. Bilans korzyści i niedogodności związanych z publiczną emisją akcji i ich obrotem giełdowym w nowej, europejskiej perspektywie	177

Zakończenie 179

Aneks 181

Bibliografia 189

Słowo wstępne

Książka Dr Wioletty Nawrot dotyczy bardzo ważnej dla funkcjonowania i rozwoju polskiego rynku finansowego tematyki, jaką jest pozyskiwanie przez przedsiębiorstwa środków finansowych poprzez emisję akcji. W polskiej literaturze przedmiotu nie było, jak dotychczas, żadnego kompleksowego opracowania dotyczącego możliwości emisji akcji w warunkach uczestnictwa Polski w jednolitym rynku finansowym Unii Europejskiej. Prezentowana książka wypełnia tę ogromną lukę na polskim rynku wydawniczym. Wychodzi ona naprzeciw pilnym potrzebom praktyki gospodarczej, gdyż daje kompendium wiedzy niezbędnej dla skutecznego przeprowadzania przez spółki akcyjne operacji emisyjnych nie tylko na polskim rynku, ale faktycznie na obszarze całej Unii.

W kilkunastoletnim już okresie funkcjonowania gospodarki rynkowej w Polsce zostały stworzone możliwości pozyskiwania kapitału przez spółki poprzez emisję akcji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, a także w obrocie pozagiełdowym. Nieliczne spółki dokonywały też emisji za granicą, ale na ogół na niezbyt dużą skalę. Członkostwo Polski w Unii Europejskiej stworzyło nowe szanse rozwoju polskich przedsiębiorstw dzięki uzyskaniu swobodnego dostępu do wielkiego rynku finansowego Unii. Rynek ten charakteryzuje się dużymi zasobami kapitału ze względu na udział w nim wysoko rozwiniętych krajów „starej Unii”, a pod względem potencjału ustępuje tylko rynkowi Stanów Zjednoczonych. Wykorzystanie związanych z nim możliwości dywersyfikacji źródeł finansowania jest więc zadaniem, które w swych strategiach powinny uwzględniać działające w Polsce spółki.

Książka składa się z dziesięciu ściśle ze sobą powiązanych rozdziałów. Jej układ i struktura treści zostały bardzo dobrze dostosowane do specyfiki omawianego tematu. Na wstępie zaprezentowana została ewolucja procesu integracji rynków papierów wartościowych w Unii Europejskiej. Następnie analizie poddano najważniejsze dyrektywy regulujące zasady funkcjonowania jednolitego rynku tych papierów w Unii. Na tle tej analizy przedstawiono uwarunkowania instytucjonalne i prawne rynku papierów wartościowych w Polsce. Uwzględniono tu stan dostosowania obowiązujących w naszym kraju regulacji do wymogów prawa wspólnotowego. Te trzy wprowadzające rozdziały mają istotne znaczenie dla zrozumienia ekonomicznych i prawnych aspektów funkcjonowania spółek akcyjnych na polskim rynku, będącym częścią unijnego rynku finansowego. Dalsze rozdziały książki poświęcone zostały najważniejszym aspektom funkcjonowania spółek akcyjnych oraz zasadom emisji przez nie akcji na publicznym rynku papierów wartościowych. Wiele uwagi Autorka poświęciła także obowiązkowi, jakie nałożone są na spółki, których akcje znajdują się w obrocie publicznym.